

SLOVENSKI DVAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izumši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor postnina znata.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolimana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Koncem tega meseca dokonča naš list šestnajsti svoj tečaj. Ker je mnogoleten običaj, da se koncem leta obrača uredništvo do občinstva, do svojih čitaljev in političnih somišljenikov in jih vabi in navorja, da o pravem času ponové naročbo ter podpirajo svoje glasilo, zdi se nam umestno in potrebno, da tudi mi napišemo nekoliko vrstic v tej zadevi to tem bolj, ker je naš položaj koncem tega leta postal težavnejji, da ne rečemo ozbiljen in so se razmere in odnoshaji tako poostrili, kakor še nikdar, od kar je osnovan naš list.

Če se oziramo v leto preteklo, nam pred vsem drugum v oči pada disonanca, ki se je pojavila v narodnem taboru ter ločila naše zastopnike v Kranjskej v dve stranki, tedaj pomnožila našo itak že osodepolno in pogubonosno razcepljenost.

V očigled temu dogodku si naš list ni kratko ni malo ni smel premisljati, po katerem potu mu je kreniti, kajti program mu je določen skozi dolgo vrsto let, in zagovarjati mu je dosledno pravice in koristi vsega naroda slovenskega, zavračati in grljati pa, kar je tem pravicam in koristim nasprotnega in kvarnega.

Tega načela se držeč, ravnali smo — kakor nam kažejo raznovrstni dopisi iz vseh slovenskih pokrajin — v smislu svojih naročnikov in političnih somišljenikov, a izzvali pa tudi nekoliko nasprotstva in antipatije v poprej nam prijaznih in laskavo naklonjenih krogih.

Preverjeni smo sicer, da se bode v teku časa omenjena disonanca popolnem polegla, da se bodo vsa nasprotstva ogledi in oblažila — ker je potreba nujna —, vendar pa si usojamo „pri obstoječih razmerah“ polagati svojim somišljenikom na srce, da nam pomagajo nositi težavno breme in nas podpirajo v našem delovanju tudi v bodoče,

kakor so to storili v letu preteklem, zlasti pa, da si prizadevajo pridobiti nam novih naročnikov in dopisnikov, kajti čim večja podpora in soudeležba od strani občinstva, tem mnogovrstnej in zanimljivej, tem uplivnejši bode list.

Za prihodnje leto se oblika našega lista sicer ne bode pomnožila, a skrbeli bodo za mnogovrstnost, za obile priloge, vsaj na teden po jedno, za dobre članke in zanimljiv listek. Takož z novim letom pričnemo krasni A. K. Tolstega roman „Knez Serebrijanij“, ki je preložen že na vse zapadnoevropske jezike in po svojem živahnem dejanju, poslakovitih prizorih in po svojej divnej izvirnosti spada mej najlepše romane, kar se jih je kdaj pisalo.

Vestno si bodo prizadevali, da nad in pod črto storimo svojo dolžnost in prinašamo, kolikor možno, pristnega in umestnega gradiva, nasproti pa še jedenkrat vabimo vse naše čitatele in prijatelje, da nas duševno in gmotno podpirajo, da bode naš list kljub raznim nasprotstvom in tekmovanjem se širil in napredoval in vedno bolj vreden svojega prelepega in ponosnega naslova.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. decembra

Prihodnji teden se snide **gosposka zbornica**, da bode privolila postavama o budgetnem provizoriu in o vojaških novincih.

Spor českega kluba z Mladočehi se bode poravnal in torej ne pride do slovanskega kluba Dalmatinov in Mladočehov. Dr. Rieger je namreč dr. Gregru odgovoril in kot uroke, da se ni bil v klub vzprejel, navajal, da je kandidoval proti volji českih poverjenikov in zato, ker je bilo domnevati, da se ne bode udal klubovim pravilom ter da njegovi volilci ne žele njegovega vzprejema v klub. Dr. Rieger je izrečeno poudarjal, da klub s tem naboljšal njegovega osobnega značaja, domoljubnega

čuta ali pa političnega prepričanja. Konečno piše, da se bode, ako dr. Gregr in njegovi volilci res žele in uvažujejo vzprejem, našel spravljiv pot k rešitvi te zadeve.

Poslanec Sochor, ki ni bil doslej v nobenem klubu, je prosil biti vzprejetim v Češnijev klub. — V Pustriški dolini je bil names Štafa izvoljen konservativec dr. Kathrein državnemu poslancem.

Dalmatinski državni poslanci zahtevajo, po poročilu „N. Fr. Pr.“, od vlade sledete: 1. Za Dalmacijo nastavi se civilni namestnik. 2. Dvorni svetnik pl. Pavich in grof Latour, šolski referent pri Zadarskem namestništvu, se imata odstaviti; na njiju mesto se naj pozovejo sposobni možje iz želznozborske večine. 3. Hrvatski jezik uvedi se v urade kot uradni, v srednje in mornarske šole pa kot poučni jezik. 4. Za Dalmacijo se osnuje posebna ekspozitura pomorstvenega oblastva. 5. Dalmatinski deželnki zbor naj se razpusti. 6. Katoliškemu duhovništvu v Dalmaciji naj se podeli izredna državna podpora. 7. Dalmatinske železnice se imajo dograditi, popolniti in zvezati z bosniškimi. 8. Za povzdigo trgovinskega mornarstva naj se izdadel zakonodavske odredbe. — Te zahteve namenjajo dalmatinski poslanci razpeljati v spomenici ter jo predložiti vladi.

Hrvatski ban grof Khuen prebil je čas izza svojega prihoda v Zagreb z oficijsnimi vzprejemi in informativnimi konferencami. Pravo politično njega delovanje se prične jutri v predvečer saborškega zasedanja. V ta dan se zberó namreč članovi narodne stranke, katerej bode ban prijateljski razvili svoj program. Ako bote zanjo ugoden, ga hoče baje brezpogojno podprtati. Tudi ostali dve stranki imate jutri konference, v katerih se hoste posvetovale o svojem zadržanju v saboru — „Pozor“ je objavljen te dni vrsto člankov z naslovom „Na razpotj“. V njih se bode razpravljati določeni program neodvisne narodne stranke. V prvih dveh člankih se naštevajo same pritožbe, dokazujoče, da je državnopravno razmerje z Ogersko Hrvatski škodljivo. Nadaljevalo se bode s pozitivnim programom, ki se nekako približuje Starčevičevi stranki, a je vendar še daleč od nje. — Provizorični načelnik notranjega oddelka hrvatske vlade, septemvir Bayer, gre zopet na svoje prejšnje mesto, ker bode ban sam prevzel

LISTEK.

Casnikarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

To, rekli bi skoro samovoljno ustavljanje — uničevanje neušečnih listov je odpravil V. članek tiskovne novele od 15. oktobra 1868. Še bolj pa je časopisu ugajala postava od 9. sušca 1869 ki je upeljala porotna sodišča zarad prestopkov in zločinov, po časopisih storjenih. Kako so po nekaterih krajih zlorabili in še zlorabijo te določbe, tukaj ne mislim dalje razlagati, tem manj, ker se to v naših deželnih in krajnih razmerah ni ravno godilo slovenskemu časopisu. Zatoženih slovenskih časopisov pač ni treba pošiljati pred porotna sodišča v Gradec, Ljubno (Leoben), Dunajsko Novo Mesto ali Bog ve kam tja v Nemce, ker so že porotna sodišča v Celji in Celovci, v Gorici, Rovinji in Trstu slovenskim časopisom le malo naklonjena. Slovenski časopisci v Celovci in Mariboru bi pač vedeli marsikaj pikantnega povedati o teh razmerah. Znani Francelj, razputiti nekdanji paša Litijski,

sodil je kaj dobro razmere, ko je pred Dunajskim sodiščem, pred nemškimi porotniki tožil „Tribüne“, ki vendar je prijavil o prijetnih dogodkih Litijskih le to, kar so slovenskemu svetu naznajali slovenski listi v našem središču. Se ve da zagrizeni ustavoverci neprestano kričé, da so slovenska porotna sodišča t. j. sodišča, sestavljenia iz slovenskih ali vsaj mirnih in pravicoljubnih mož, pristranska, češ, taka sodišča se udajajo le narodnim in ustavni sovražnim čutom ter najusurovejše prestopke narodnih časopisov osvobodujejo vsake krivnje. Kdo bi se čudil takemu obrekovanju, strast človeka slepi — in nemškutarji in ustavoverci bi radi samo zase imeli vse pravice in svobočine, tudi te, da bi smeli brezozirno teptati in ponemčevati slovenske narode. Res te smrtne nam sovražnike je Bog ustvaril v svojej jezi! S takimi ni nobenega kompromisa, nobene pogodbe — veste vi, ki ste častni voz slovenske politike tako zapeljali!

Spominati se moramo še jedne določbe rečenega tiskovnega zakona od 17. dne decembra 1862, tembolj, ker je pozneje ugajala tudi naraščaju slovenskega časopisja. Zmanjšala namreč je zavarščino ali založnino in sicer zdatno, kar je posebno

prav hodi o mal m političnim listom v raznih slovenskih mestih. Po tem zakonu morajo dnevni in vsi listi, ki vsaj po trikrat v tednu izhajajo, učožiti na Dunaji 8000 gld. zavarščine (prej — po tiskov. z od 1. 1852: 10 500 gld.) v mestih s 60.000 in več prebivalci: 6000 gld. (prej 10.500 gld.), v mestih od 30.000 do 60.000 prebivalcev: 4000 gld. (prej 7350) in v vseh drugih mestih: 2000 gld. (prej 5250). Časopisom pa, ki izhajajo le po jedenkrat ali dvakrat v tednu, treba je učožiti le polovico gori zaznamenovane zavarščine. Po vseh slovenskih mestih in trgih le po 2000 in 1000 gld.

A listi neso le tožili o prej toliko visoki zavarščini, še bolj so tožili o časopisnem koleku in o davku od uvrstkov (inseratov). Res najbolje bi bilo — vsaj za časopisna podjetja —, ko bi vsa ta bremena odpravili. In res so 1. julija 1874 odpravili davek uvrstkov. Koliko črnila pa se je doslej brezuspešno popisalo in potiskalo, da bi odpravili tudi časopisni kolek, ono rudečo ali črno marogo, ki mnogo čitaljev, zlasti novincev na prvi strani vsacega časopisa toliko v oči bode! Upajmo, da bode bodočnost tudi v tem pomogla. Nekateri listi pa si vedo že sedaj pomoči, ker hodijo po skrivnih potih ter vlad,

vodstvo notranjega oddelka in njega posle do imenovanja novega načelnika, kar se pa ne bode tako brž zgodilo.

Vnanje države.

Srbški kralj imel je o priliki vojaškega nadziranja nagovor, v katerem je poudarjal izvrstno poslovanje vojske ob ustanku ter dejal, da za sedaj ni več potreba ujenega delovanja. — General Jovanović dospel je na državnem parniku „Deligrad“ z jednim batalijonom pešcev in dvema pionirskima batalijonoma iz Aleksinca v Belograd. — Rezerva prvega razreda, ki je opravljala garnizijsko službo, se je včeraj odpustila domov.

Ruske „Vči“ poročajo, da se bode v Vladivostoku posebna komisija pod predsedstvom vojaškega gubernatorja poverila z izdelovanjem sistema za utrditev mesta, pristanišča s suhe strani in jedne dela takozvanega „ruskega otoka“. — Iz Varšave se javlja, da je dobil konsorcij železnice Ivanograd-Dabrova dovoljenje za dve povprečni progi, ki bodo glavno progno zvezale s pruskimi in avstrijskimi železnicami. Prva bodo šla od Strzemierzyeca v Modrjav, druga od Slavkova v Borke. Delo se ima pričeti prihodnjem spomlad.

Iz bolgarske prestolnice poroča se „Pol. Corr.“, da je skrajno krilo liberalcev, stojec v tesnih razmerah z Joninom, knezu izročilo adreso zahvalnosti in udanosti, ob jednu pohvalno priznalo delovanje sobranja in izreklo zaupanje kabinetu Cankovljemu. To dokazuje bolj nego zadoje čase pojavljeni dvorljivi čini mej knezom in Joninom, da se slednji sprijaznil s sedanjem stanjem stvari na Bolgarskem ter da se je skoro do dobrega zopet povrnih mir mej njim in bolgarsko vlado.

Dopisi.

Z Dunaja 13. decembra. [Izviren dopis.] (Preširen in slovenska mladež.) Vsak omikan narod ima v literaturi moža, katerega posebno časti, hvali in ljubi, s katerim se posebno pred svetom ponaša. Tak mož je Slovencem Preširen. Tega zavedala se je vedno slovenska mladež, slovenski akademiki. Na Dunaji bivajoči Slovenci, njun načelni slovenski visokošolci, obhajajo vsako leto po svojih skromnih močeh rojstni dan prvaka slovenskih poetov. Letos vršila se je slavnost nekoliko pozneje, ker je bila Miklošičeva svečanost absorbičala mnogo duševnih in gmotnih močij in, da so bile tudi priprave bolj majhne, obhajal se je vendar si noči Preširnov rojstni dan tako lepo, tako dostojo, da se je čulo le jednoglasno mnenje: tako lepega večera se že ne spominjam v „Sloveniji“.

Točka oficijalnega programa, da čita g. Štrekelj životopis Turgenjeva, in prijateljsko sporazumljene privabilo nam je mnogo slovanskih gostov iz dijaških krogov, in ko je čitatelj pričel s svojim izvrstno sestavljenim spisom, navstala je sveta tihota; sleherni bal se je preslišati besedico, in navzočnim Rusom, ko so čuli, kako navdušeno proslavlja Slovenc njih genija, utripala so veselja srca!

Po skončanem oficijalnem delu prične se za bavni večer. Predsednik g. Murko v kratkih po-

katerih služijo, ne plačujejo nikakeršnega koleka, ali pa, da občinstvo laglje slepé, sicer plačujejo kolek, a hvaležna vlada jim plačano vsoto povračuje. A za kruhek je tako hudo! Potem pa naj še kdo kriči: „vlada je hudič!“

V nekem prejšnjem odstavku smo pregledali slovenske časopise, ki so izhajali za dobe absolutizma ter za prvi dve leti novega ustavnega življenja. Kakor povsodi začelo se je z ustavo tudi mej Slovenci kaj živo narodno gibanje. Nekateri naši voditelji, katerih pa takrat še nesmo nazivali z dovtipno, sedaj skoro zabavljivo besedo „prvaki“, ugibali so močno, kako bi se ustanovil Slovencem — v novih razmerah toliko potreben političen list. Tukaj ne bodo preiskavali in poudarjali, ali in koliko se je jeden izmej naših najbolj zaslužnih mož, večinoma bolj na tihem, protivil takej nameri. Človek je sebičen! Po mnogih sitnostih in velikih žrtvah ga je ustanovil ranki pesnik Miroslav Vilhar. Miroslav je bil pridobil pogumnega Fr. Levstika, in oba sta začela na svetlo dajati politične slovenske novine z imenom „Naprej“. Že naslov je pomenljivo kazal, kaj je nameval nov list biti slovenskemu narodu. Izhajal

težah naslika pomen svečanosti, izrazujoč presrečno zahvalo vsem došlim čestilcem našega ljubljence, pozdravlja vse došle goste, mej njimi v prvej vrsti: državnega in deželnega poslanca, častnega člena „Slovenije“ gosp. dra. Jos. Vošnjaka, državnega in deželnega poslanca dra. Poklukarja, državnega poslanca g. Nabergoja, ruska vseučiliška profesorja Suzanoviča iz Moskve in Vasiljeva Vasiljeviča iz Petergrada, g. dr. Lileka, dr. Glaserja, prof. Hubada, prof. Bleierja, g. Sežuna in druge; pozdravlja nadalje bratska društva „Bukovino“, „Zoro“, „Sic“. Zdaj sledila je pesen za pesnjo in napitnica za napitnico. Prvi poprime čašo g. Dolenc in napije navzočnim državnim poslancem kot boriteljem za narod in njega pravdo. Živahui: „živel!“ so zadoneli po dvorani.

G. Mahkovec napije vsem Dunajskim Slovencem kot znancem, dobrotnikom in prijateljem slovenske mladeži.

G. dr. Vošnjak naglaša v daljšem govoru, kako drugačno, koliko lepše je dijaško življenje dandanes kakor pred 30 leti, ob času Bachovega absolutizma. Prepovedana so bila takrat društva, prepovedani vsakteri zbori. Gospod govornik pravi, da po njegovem prepričanju ni boljše šole za pozneje praktično življenje, kakor se ponuja slovenskim akademikom v društvu „Slovenija“, in zato on posebno toplo vsem na srce poklada, da bi delali po svoji moči v vedeni prospeku društva. Konečno se zahvaljuje za prijazni sprejem in napije predsedniku Murku in celemu odboru. Burno ploskanje in „živo“!

G. dr. Poklukar napija slovenski učenci se mladini — nadi naroda — z željo, da se srečno vrne v ljubljeno domovino, pripravljena za boj proti ljudim našim nasprotnikom, oborožena z orožjem učenosti in ved! — V to svrhu kliče: „Naprej zastava Slave!“

Zastopnik Slovencev ob obalih Adrije, g. poslanec Nabergoj, piše boljšej prihodnosti Slovenstva, za kar mu je porok navdušena mladina in zavedenje naroda. Zdaj, ko se priprosti kmet ponosno nazivlje Slovenia, dvomiti ni nad zmago svete naše ideje.

G. Tuma pil je vsem slovanskim društvom, g. Triller pevcem, ki so k izbornej zabavi gotovo prav mnogo pripomogli z tako dobro ubranimi pesnimi kakor: „Slovenjanska“, „Strunam“, „Lahko noč“, „Šala je dala“ (srbska narodna) itd.

G. prof. Suzanovič in Vasiljevič napijala sta bratskemu narodu slovenskemu. Rusin Polanski sploh Siovanom, Rus Dudykiewič v slavo Turgenjeva in Preširna, gosp. Murko dr. Glaserju, gosp. dr. Glaser mladini.

Pozno v noč je že bilo, ko smo se razšli svesti, da smo dostojo in vredno počastili spomin moža, kojemu se bo prepevala slava, dokler ne neha biti zadnje slovensko srce.

T. Bruno.

Iz Trsta 13. decembra. [Izv. dop.] V naši luki je zasidrano naše vojno brodovje, ki je iz

je v Ljubljani od 2. dne svečana leta 1863 do 29. dne septembra po dvakrat v tednu, v torek in petek. Potem, piše Levstik sam v „Zvonu“ od 1. 1881 str. 636, so ga zadavile tiskovne tožbe, s katerimi sta imela Vilhar in Levstik mnogo otépanja. Ljubljana je tedaj zvedela prvič, kake so tiskovne konečne razprave. — Levstiku je bilo za njega spis „Kaj se nekaterim zdi ravno pravnost?“ prisojeno 3 meseca sedeža, a Vilharju za spis „Misli o sedanjih mejnarodnih mejah“ prisojeno le 6 tednov sedeža a 300 gld. plateža, utrganega od „založnine“ (— blagi čitatelj naj prej povsodi na mesto izraza zavarščina postavi to besedo! —). Odveč bi bilo tukaj z nova ponavljati one upogibe in raztegljive paragrafe tiskovnega zakona od 1. 1862, s katerimi so Schmerlingovi privrženci zadušili nov list.

Potem je bilo zopet dolgo časa tiho na političnem polju slovenskem — t. j. političnega časopisa nesmo imeli, v katerem bi bili svetu odkrivali svoje želje in težnje, svoje tožbe in reve. Ker Schmerling le ni pričakal Ogrov v Beški državni zbor ter so mu tudi Čehovi zmirom hujše kljubovali, omajalo se je njegovo stališče. Nadejati se je

Rhodosa priplulo, obstoječ iz oklopnic: „Lissa“, „Ferdinand“, „Maks“, topničarce „Abatros“ in torpedinke „Šibenik“, katera ladja je najmanjša, pa najbolj znamenita. Torpedinka „Šibenik“ ima spredaj pripravo, po katerej se spuščajo torpedi skoro nevidljivo v morje. Krov je gladek in skoro brez uhoda, vse je zaprto, le mala okrogla železna soha moli razen dimnika nad krov. Ta torpedinka pluje silno bitro, da jo sovražne ladje ne morejo dohiteti in da odide labbo vsakemu napadu. Pri tej vojni eskadri premenilo se je mnogo osobja kar zadeva poveljništvo ladij. Priljubljeni podadmiral Pauer de Budabeg moral se je radi svoje bolezni v Trstu izkreati, da se ozdravi; njegov prapor plapolal je na oklopniči „Lissa“.

Nova luka bode komaj sedaj zvršena, 19. t. m. uložili bojo zaključni kamen z navadnimi ceremonijami. Nova luka ne bode še dolgo tako utrjena, da ne bi potrebovala poprav, ker se dno na nekaterih krajih vedno udira in zidovje poka. — Petrolej iz Rusije začel se je dobro uvažavati, tudi nečistega je pripeljal zadnji parnik za neko Dunajsko tovarno, ki se bode tam rafiniral. Ta mesec pričakuje se v Trstu trgovskega ministra, da se o nečih dodatkih zadnjih konferenc še obravnava in zaradi obsega novega kolodvora v novi luki pogaja. Železnica Hrpelje-Trst začela se bode početkom novega leta graditi, referati so že pri ministerstvu. Huges.

Iz Velike Doline 12. decembra. [Izv. dop.] Tužen odmev zvona tukajšnje improvizirane lesene cerkvice vzdramil nas je nemilo danes zjutraj ob 2^{1/4}. uri iz načoljšega spanja; vsakdo je strahoma vprašal po požaru, kajti pred dvema mesecema pogorela je ravno o takem času hiša v vasi in zahvaliti se je bilo jedino veternej tišini, da ni ogenj cele vasi uničil; a danes unel se je ogenj v novo popravljenih živinskih hlevih Mokriškega graščaka barona Gagerna.

Ogenj se je jako hitro po celem poslopju razširil ter se razen živine, katero so še o pravem času ven spodili, nič ni dalo rešiti.

Žalibog pa, da je ogenj tudi človeških žrtev zahteval. Na jednem konci hleva bila je namreč majhna streha podelana in podprtta z na kamenih stoečimi stebri; shranjena je bila pod streho stara slama in nekoliko lesenega orodja, obloženo z dogami za sode. Ko so doge in druge stvari v stran spravili, so hoteli tudi slamo odstraniti, dasi je bila brez vsega pomena, ker je bil ogenj tako omejen, nevarnost pa očividna. Streha se res nenadoma poruši ter več ljudij povezne; občinsku svetovalcu g. G. Melher-u zlomilo je pri tej priliki levo nogo in hrbitiče, jednemu krojaču ravno tako desno nogo; ozdravljenje obeh, osobito prvega, je navzlid hitre zdravniške pomoči jako dvomljivo. Razen tega je še jednega hlapca na glavi močno ranjil, drugi so se

Dalje v prilogi.

bilo milejših časov, v katerih bi zamogli tudi nemški narodje nekaj svobodnejše in globokejše dihati. Takrat so iz velike stiske teptanemu in zasramovanemu našemu narodu pomogli koroški narodnjaki, ki so se zbrali krog pogumnega Andreja Einšpielerja. Začeli so izdajati nov političen list rekše „Slovenec“. Izhajal je ta po obliki od prejšnjega „Naprej-a“ precej manjši časopis po dvakrat v tednu od leta 1865 do leta 1867, v katerem so ga umorile jednake zapreke, objektivne in subjektivne odsodbe, izgube založnine, kot 4 leta poprej „Naprej“ v Ljubljani.

Skoro neprimerno je tukaj za čvrstima slovenskima časopisoma omenjati „Triglav“, nemškega političnega časopisa, ki je v Ljubljani od 1. 1865 do 1870 izhajal po dvakrat v tednu. Ustanovili so ga nekateri slovenski rodoljubi, nadejati se, da bodo z nemškim glasilom pridobili naše nasprotu, Nemce in nemškutarje v Kranjskej, ter tako slovenskim zahtevam tudi pri vladni pot gladili. Brez uspešno napenjanje! Naš Nemec in njegov postranski brat nemškutar ne poznata v svojem slovarju besede ravnopravnost; gospodariti hčeta povsodi in druge teptati. Že tolkokrat in tudi

deloma še o pravem času umaknili, deloma ostali nepoškodovani. Pa žalostni degodjaj je toliko bol obžalovanja vreden, ker so se dotedeni nesrečniki za tako tekoč zgubljeno stvar brez vse vrednosti očividnej nevarnosti izpostavili. Človeško življenje je pač več vredno, kot kup lesa ali stare slame.

O kakej požarnej straži ali gasilnem orodji v bližini ni niti govor, filisterska vladoželjnost, zabavljanje in hujskanje je nekaterim strankam jedini smoter; skrbite, da si občina prepotrebnega gasilnega orodja pripravi, priskrbite si sploh zaslug za občino, potlej pa svobodo gospodujte!

Tudi v bližnjem Samoboru so brez požarne straže in dobrih gasilnic, dasi jo imajo veliko manjše Brežice, a zadnja je za tukajšnjo občino brez koristi, ker prevažanje čez Savo veliko zaprek dela.

Okrožno sodišče v Novem Mestu je „sodnijski pregon“, kakor reče v svojem odloku proti bivšemu tukajšnjemu strogemu županu g. Fr. Dolinarju, kateri je bil v jednakem preiskavi kakor Kuntarič iz Kostanjevice, ustavilo. S tem se je najbolje osvetilo lažnivo hujskanje nekaterih kričačev.

Domače stvari.

(Poživ mestnemu stanovništву.) Someščani! Njega Veličanstva presvetlega cesarja milosti se je zahvaliti, da z novim letom tudi naša mestna občina prevzame mestni užitninski zakup. Mestni odbor si je prizadeval, da mesto samó užitninski zakup dobi v roko, ker je želel, da mesto uživa dobiček tega zakupa. Zatorej se mestni odbor pač sime nadejati, da bode vse Ljubljansko stanovništvo patriotično podpiralo to podjetje in vedno pred očmi imelo korist mesta. Interes mesta v prvi vrsti zahteva, da se pred novim letom užitnini podvržene stvari ne vozijo v mesto obilneje, kakor je neobhodno potreba. Izpod tarife take stvari uvažati v mesto pa je zdaj ostro prepovedano pod hudo kaznijo. — V Ljubljani 12. dan decembra 1883. Mestni župan.

(Preiskava) pričela se je proti g. dru. Ivanu Tavčarju, ker je v nepolitičnem društvu, v Čitalnici, imel političen govor. „Dämpfer“, po katerem vzdihuje zadnji „Laibacher Wochenblatt“, je tedaj že gotov.

(Samoslovenskih ulog) c. kr. deželna vlada ne vzprejema. Vrnila je namreč mestnemu magistratu Ljubljanskemu slovenski tržni in klavnični red z dostavkom, da se ima predložiti „v obhod deželnih jezikih.“ Komentara k temu ne bodo pisali, vsaj bode tako vsak sam vedel, kaj nasj si k temu misli; le to dostavljamo, da nam še ni znan slučaj, da bi bila vlada kedaj vrnila kako nemško ulogo z ukazom, da se ima predložiti tudi v slovenskem jeziku, katerega po zadnjej štetvi govor 96% prebivalstva vojvodine Kranjske.

s svojim „Triglavom“ bi se bili nekateri naših prvakov lahko prepričali, da Nemec s svojimi prirvenci nameruje biti v slovenskih deželah le kladivo, katero ima po naklu, otrpuinem slovenskem narodu, brezozirno nabijati. Da bi nas že jedenkrat grenke izkušnje izučile in izmodrile! Takrat trebali smo slovenskega političnega časopisa v osrčju bodoče Slovenije, ne pa nemškega „Triglava“. Nemci in vladni krogi, katerim je bil namenjen, ga čitali neso, nas Slovencev pa, ki smo že zaradi njegovih domoljubnih namer morali naročati ga, trebalo ni več pridobijavati in prepričavati. Zato se je poleg drugih takrat Levstik toliko protivil ustanovljenju nemškega „Triglava“, ker se mu je po pravici in resnici zdeio, da se z nemškim listom pot zagraja slovenskemu političnemu časopisu, katerega smo Slovenci v Ljubljani trebovali kot riba vode. A naši merodajni trmoglavnježi se neso dali prepričati o neuspešnem. neumnem njih početju; in Levstiku so zarad onega nasprotovanje toliko zamerili, da so mu v svojej slepej strasti celo vzeli službo tajnika pri Slovenski Matici!

Res naša bela Ljubljana se je lehko sra-

— (Umrli) je 11. t. m. g. Ignacij Fabiani, župnik v Slovencu v Brdih. Rojen je bil 1. avgusta 1846 v Št. Rupertu na Kranjskem, v duhovna posvečen 24. septembra 1870. P. v. m.!

— (Občni zbor društva zdravnikov v Kranjskej) je v sredo 19. t. m. zvečer ob 6. uri.

— (Premembra v posestvu.) G. Janko Kersnik, c. kr. notar na Brdu, kupil je te dni polovico graščine na Brdu. Druga polovica je lastnina njegove gospe matere.

— (Gosp. dr. Vekoslav Herman,) bivši sodnik v Brodu, je kot penzionist nastanil se v Celji, ter se dal upisati mej kazenske zagovornike.

— (Slovensko društvo.) Odbor „Slovensko društvo“ v Mariboru prosi ujudno vse ude, da blagovolijo poslati svoje doneske za prihodnje leto društvenemu blagajniku g. dr. Glačniku, odvetniku v Mariboru. Gospodje poverjeniki pa naj bodo tako prijazni, da vsekdar, ko pošiljajo denar, pristavijo, za koga. Društvena postava zahteva, da mora odbor političnega društva natančen naslov vsakega uda v teku treh dñih po ustropu naznani pri političnej oblasti. Odboru pa je tudi samemu na tem ležeče, da ve, kdo je ud. — Ker je društvo zelo važno, posebno sedaj, ko se bližajo volitve, obrača se odbor do vseh zavednih Slovencev na Štajerskem, ki še neno udje, s pozivom, da pristopijo. Da bode društvo uspešno delovalo, mora imeti mnogo udov in precejšnjih dohodkov. Zatorej bodi vsak, kdo se briga za politične zadeve ter mu je mar napredok slovenskega naroda, ud „Slovenskega društva.“

— (Kmetijska poddržnica Brdo) imela je 26. dne novembra v Lukovci v prostorih gostilne pri „Slaparji“ svoj občni zbor. Ta poddržnica je že skoraj štiri leta popolnoma spala. Zadnji predsednik bil je umrl graščak Gozzani. Po njegovej smrti naprosil je centralni odbor c. kr. kmetijske družbe g. Franceta Cesar-ja, posestnika v Blagovici, naj začasno prevzame vodstvo poddržnice. G. F. Cesar ni prejel po ranjku g. Gozzani-ji niti inventara, niti računov, sploh nobene stvari, ter mu, ker nobene stvari v roki ni imel, tudi delati ni bilo mogoče. Da se je vsa stvar uravnala, treba je bilo, neobhodno potrebno občnega zpora. Zborovanja udeležilo se je nad 30 osob, med njimi večinoma udje in taki gospodarji, ki so se upisali udom. G. E. Kramar, učitelj kmetijstva, zastopal je kmetijsko družbo ter je s primernim nagovorom pozdravil navzočne ude, jim razložil pomen in važnost kmetijskih poddržnic. Potem se je predlagal račun, ki je bil popolnoma odobren. Poddržnici pristopilo je jednasajt novih udov. Predsednik bil je voljen per acclamationem g. Janko Kersnik, c. kr. notar in deželniposlanec, podpredsednikom pa g. Leopold Albrecht, župnik v Dobu. Sprejelo se je dalje več važnih predlogov in sicer v prvi vrsti, da poddržnica nakupi dve branici za trebljenje

movala, da takrat leta in leta ni imela slovenskega političnega lista v svojem ozidju. In vendar je ravno oni čas dosta manjši Celovec, ki je branil le malo peščico slovenskih rodoljubov, mej slovenski svet pošiljal „Slovenca“, potem pa še „Slovenskega glasnika“ in „Slovenskega prijatelja“! Celo takrat toliko površljena Gorica na Primorskem je leta 1865 ustanovila slovenski gospodarski list, rekše „Umni gospodar“, ki je po jedenkrat v meseci izhajal.

Mej Slovenci so se le počasi razvijale vse one razmere, katere dandanesni časnikarstvu posebno ugajajo. Zato so se pa tudi slovenski časopisi, kot pravi označevalci narodnega glasu, le počasi namnoževali in v širše kroge našega naroda prodirali. Občinstvo so od leta do leta bolj zanimale obravnavne v državnem zboru in v deželnih zastopilih, oni hudi govorniški boji, v katerih so narodni zastopniki z umna svitlim mečem branili naravne in podeljene pravice in koristi slovenskega naroda. Naloga časopisom pa je, o takih bojih in govorih poročati občinstvu na drobno bolj ko je mogoče. S tem so časopisi sami pridobili mnogo važnosti ter se širili celo v bolj odležne strani slovenske

mahu iz senožetij in jeden trijér, katero orodje zmorejo rabiti udje brezplačno. Dalje se predлага kmetijski družbi prošnja, da bi bilo mogoče dobiti poddržnici kakega dobrega subvencijskega bika proti temu, da se neobhodni stroški povrnejo; kajti sedanji modus licitacije subvencijske živine nema več nobene vrednosti itd. Zborovanje trajalo je dve uri; govorilo se je mnogo o kmetijskih zadevah ter vsak se je lahko prepričal, da naši gospodarji so jako uneti za kmetijski napredok.

— (Povabilo.) Kmetijska poddržnica — krožec Št. Jurij — in cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za spodnji Štajer bosta skupno zborovala bodoči četrtek 20. t. m. ob 11 uri predpolučne v Št. Jurji ob južnej železnični po sledičem obravnavalem redu: 1. Poročilo predsednikovo, 2. govor o vrbovji (za pletenje), 3. govor o sadjereji in 4. nasvet. Prednašala bota strokovnjaka g. E. Kramar iz Ljubljane in g. H. Kalman iz Maribora. K obilnej udeležbi vabi odbor.

— (Sprli) so se Frankovčani s Pušenčani pri Ormoži zavoljo drv. Prvi so nasekali precej drv v občinskem gozdu. Toda Pušenski župan in nekaj Pušenčanov pride s 150 Hrvati in začnejo drva na Hrvatsko spravljati, češ, da je gozd Pušenske občine. Frankovčani tega ne dajo veljati, pa so bili s sekiram in hodi napadeni. Mart. Munda in Fr. Zorjan sta ranjena. Na to pridejo žandarji in Hrvatje pobegnijo, le Filip Bristovič iz Vratna je ujet in v Ormož odpeljan.

— (Razpisani sti službi) učiteljev na ljudskih šolah v Podragi s 400 gold. in v Budanji s 450 gold. na leto in prostim stanovanjem. Prošnje do 15. januarja 1884. na okr. šol. svet v Postojini.

Narodno-gospodarske stvari.

Nov tržni red za živinske sejme v Ljubljani.

Nov tržni red za živinske sejme v Ljubljani, katerega je sklenil mestni zbor Ljubljanski v seji 6. in 7. decembra t. l., glasi se v glavnih določbah:

I. Splošne določbe.

§. 1. V obsegu mesta Ljubljanskega prepovedano je klati govejo živino, teleta, ovce, junce, prašiče, kozle, koze in kozliče, drugje ko v mestnej klavnici.

Izjema dovoljena je le, kadar se kolje iz sile, kar je pa vedno treba neutegoma naznani mestnemu magistratu.

Tudi smejo zasebne stranke, ki rabijo meso le zase in svoje rodbine, klati doma, vendar pa morejo vsak tak slučaj naznani vsaj šest ur prej mestnemu magistratu, kateri ima ukrepi potrebno, da se za klanje namenjena živina prej po predpisu ogleda. Za ta ogled plačati je navadna ogledna pristojbina.

§. 2. Vsa živina omenjenih plemen, ki se uvaža v mesto, mora se po najkrajšem potu — vendar pa ne skozi notranje mesto — gnati v klavnico, kjer se po zakonitih predpisih ogleda in plača za njo pristojbine.

Jednakso so časnikarstvu ugajali razni sbodi, zlasti glasoviti tabori.

Tudi šolstvo — to se ne da tajiti — je močno napredovalo; ustanovilo se je po raznih, celo tako odležnih straneh mnogo novih šol, poprejšnje pa so se nekaj razširile, nekaj tudi zboljšale. S tem pa nikakor nečem peti slave novomodnemu šolstvu, ki toliko pretiranega, toliko nenaravnega, toliko nepotrebnega upeljuje v naše ljudske šole. Gotovo pa je, da se je občna naobraženost po mnogobrojnih šolah in prostim narodom močno pomnožila in razširila. Tako se množi število ljudij, ki znajo čitati in zmirom rajše segajo tudi po časopisih.

Posebno zelo pa časopisje pospešujejo razna, nagloma se množeča občila. Narejajo se nove ceste, stare pa popravljajo in širijo, zidajo se železnice in napravljajo nove poštne črte in postaje. Vse te naprave so zadnjih 15 let močno napredovale po slovenskih pokrajinh, po nekaterih bolj, po nekaterih manj. In koliko naročnikov so dobili slovenski časopisi, ker po rečenih napravah nagloma, redoma in ceno prihajajo v razne kraje!

(Dalje prih.)

§. 3. O vsej v §. 8. lit. b) c) in d) državne postave z dne 29. februarja 1880 omenjenj živini, ki se prižene na somenj ali v klavuico, treba se je izkazati z živinskimi potnimi listi, ki morajo vidirani biti po mitniškem uradu.

Ko bi kdo prignal tako živino brez predpisane potnega lista, ima ga mitniški urad odpraviti s spremstvom na semanji prostor ali v klavuico, kjer se proti plačilu pristojbine 80 kr. živina ogleda ter izgotovi v smislu ministrskega ukaza z dne 12. aprila 1880 drž. zak. št. 36 nov potni list.

Tudi o mesu, ki se ima v mesto upeljati, treba je, ako ga je več ko dva kilograma, izkazati se z oglednim listom. Meso brez oglednega lista mora mitniški urad zavrniti.

§. 4. Živina sme se na sejmišče in v klavuico goniti in dovažati le tako, da se ne muči. Izrečeno je tedaj prepovedano dovažati prašiče in teleta z zvezanimi nogami in čez vozne robe visečimi glavami; smejo se tedaj le goniti ali pa voziti na vozovih, nalašč zato priredjenih.

§. 5. Zaklana živina, naj se že dovaža ali donaša, cela ali razkosana, mora se — izjemši jedino tranzitne pošiljatve — dostaviti v klavuico, da se ogleda. Tudi o njej se je treba izkazati s potrdili o pregledu.

§. 6. Vsak lastnik jamči za točno izpolnjevanje vseh v §§. 1—4 omenjenih dolžnosti s kavcijo, katero mora uložiti pri mitniškem uradu. Ta kavcija znaša za vsako kakeršnokoli živo živino po 50 kr.

Za zaklano živino pa se mora plačati naslednja kavcija:

Za govejo živino po	10 gld. — kr.
za prašiča ali tele po	2 " — "
za drobnico po	1 " — "
in od opeljanega mesa, ako je nad dva kilograma, za vsak kilogram po	10 "

Kavcija se vrne v pisarni klavničnega nadzorništva, ako se polagatelj izkaže s spričevalom o ogledu. Kdor bi po njo v štirinajstih dneh ne prišel, izgubi pravico do nje na korist klavnic.

Tranzitnih pošiljatev sicer ni treba postavljati v klavuico, vendar se mora pa tudi zanje plačati kavcija, katera se vrne, ako izstopi tranzitna pošiljatve iz mesta, v teku šestih ur pri onem mitniškem uradu, kjer se zgodi izstop z mesta.

Ko bi se polagatelj kavcije zanj ne oglasil v določenem času, zapade ista na korist mesta.

§. 7. Prestopki proti predpisom §§. 1 do 6 kaznujejo se, ako se tičejo goveje živine, z denarno globo 10 do 100 gld., ako se pa tičejo telet, prašičev, drobnice in posamičnih kosov mesa, z denarno globo 5 do 50 gld. na korist ubožne zaklade, eventualno pa z zaporom šest ur do dveh dnij.

§. 8. V mestnej občini Ljubljanskoj je vsled tržnega reda z dne 2 novembra 1866 št. 8331, ki ga je potrdila visoka c. kr. deželna vlada z odlokom z dne 19. decembra 1866 št. 11436 in vsled dovoljenja visoke c. kr. deželne vlade z dne 28. februarja 1876 št. 1869 vsako leto pet sejmov in sicer: tretji ponedeljek po sv. Treb kraljih, prvi ponedeljek meseca maja, prvi ponedeljek po Malem Šmarinu in prvi ponedeljek po sv. Leopoldu, razen tega pa dvanajst mesečnih živinskih sejmov in sicer osme a. vsacega meseca ali, ko bi ta dan bil praznik ali nedelja, naslednjega dne.

(Konec prih.)

Poslano.

Da nihče ne bode ugibal, kdo je v denašnji številki „Ljudskega glas“ priobčil neki sicer grozno mlačni „Odgovor“, **brez da bi imel korajžo, ga podpisati**, objavim jaz za danes samo imeni onih dveh gospodov. Prvi je krojaški mojster in gostilničar **Fr. Šturm**, drugi pa dobroznani krojač **Fr. Zeleznikar**. Saj bi vendar škoda bila, ko bi svet tako veljavnih prič ne poznal.

M. Kunc.

Tuji:

dne 14. decembra.

Evropa: Schwarz iz Zagreba. — Baldsiefen iz Reidspreussen.

Pri **Sloau:** Demšer iz Železnikov. — Corazza iz Galicije.

Pri **Malteti:** Toifl iz Dunaja. — Behmidt, Bajardi iz Gradca.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
14. dec.	7. zjutraj	736.89 mm.	— 7.0°C	brezv.	meglja	0.00 mm.
	2. pop.	736.65 mm.	+ 0.2°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	735.72 mm.	— 2.6°C	sl. jvz.	d. jas.	snega.

Srednja temperatura — 3.1°, za 2.1° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 15. decembra t. l.

		gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	.	7	96
Rež,	"	5	36
Ječmen	"	4	71
Oves,	"	2	92
Ajda,	"	5	20
Proso,	"	5	36
Koruza,	"	5	40
Leča	"	8	50
Grah	"	8	50
Fižol	"	9	50
Krompir, 100 kilogramov	.	2	86
Maslo, kilogram	.	—	94
Mast,	"	—	88
Špeh frišen	"	—	60
" povojen,	"	—	74
Surovo maslo,	"	—	85
Jajca, jedno	.	3 1/2	
Mleko, liter	.	—	8
Goveje meso, kilogram	.	—	60
Teleće	"	—	56
Svinjsko	"	—	54
Koštrunovo	"	—	36
Kokoš	"	—	45
Golob	"	—	18
Seno, 100 kilogramov	.	2	14
Slama,	"	1	96
Drva trda, 4 kv. metre	.	7	—
" mehka, "	"	4	50

Dunajska borza

dné 15. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	.	79	gld. 20	kr.
Srebrna renta	.	79	" 65	"
Zlata renta	.	93	" 45	"
5% marčna renta	.	93	" 85	"
Akcije narodne banke	.	838	"	"
Kreditne akcije	.	282	" 90	"
London	.	121	"	"
Srebro	.	—	"	"
Napol.	.	9	60 1/2	"
C. kr. cekini	.	5	72	"
Nemške marke	.	59	35	"
4% državne srečke iz I. 1854	250 gld.	121	" 25	"
Državne srečke iz I. 1864.	100 gld.	167	"	"
4% avstr. zlata renta davka prosta	.	98	" 65	"
Ogrska zlata renta 6%	.	120	" 40	"
" papirna renta 5%	.	87	" 70	"
5% štajerske zemljije od vez. oblig.	.	85	" 30	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	104	"	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	.	115	" 75	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	.	119	" 25	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	.	103	"	"
Kreditne srečke	.	104	" 50	"
Rudolfove srečke	.	172	" 50	"
Akcije anglo-avstr. banke	100 gld.	120	" 107	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	.	218	"	"

Poslano.

Restavraterji in gostilničarji opozarjajo se na inserat glede restavracije in kavarne v „Narodnem domu“ v Ptuju.

„Narodni dom“ stoji sredi mesta, ima veliko dvorišče, hleva; v prvem nadstropji je več sob pripravljenih za prenočišča.

Lehko se napravi hotel, kakor je bil že več let, in ker je prav za prav le jeden v celiem mestu. Okolica je izključno slovenska, v mestu samem je mnogo Slovencev, vsem je „Narodni dom“ naravno središče in zbrališče, ker drugod ni narodne gostilne in kavarne. Shodi in zborovanja vrše se v „Narodnem domu“, Čitalnica, ki prireja veselice in razne slavnosti ter ima lepo število udov, nastanjenja je v „Narodnem domu“. Le nekoliko podjeten in marljiv restavrater bi izvrstno izhaljal, in to tem ložje, ker so plačilni pogoji ugodni, promet pa bi bil velik. (764—3)

Lehko se napravi hotel, kakor je bil že več let, in ker je prav za prav le jeden v celiem mestu. Okolica je izključno slovenska, v mestu samem je mnogo Slovencev, vsem je „Narodni dom“ naravno središče in zbrališče, ker drugod ni narodne gostilne in kavarne. Shodi in zborovanja vrše se v „Narodnem domu“, Čitalnica, ki prireja veselice in razne slavnosti ter ima lepo število udov, nastanjenja je v „Narodnem domu“. Le nekoliko podjeten in marljiv restavrater bi izvrstno izhaljal, in to tem ložje, ker so plačilni pogoji ugodni, promet pa bi bil velik. (764—3)

Restavraterji in gostilničarji opozarjajo se na inserat glede restavracije in kavarne v „Narodnem domu“ v Ptuju.

„Narodni dom“ stoji sredi mesta, ima veliko dvorišče, hleva; v prvem nadstropji je več sob pripravljenih za prenočišča.

Na dalje magistrat ukazuje, da se tako kakor skozi Špitaške ulice **sme le korakoma** voziti s **Turškega trga na Breg** in splet **povsod drugod po mestu, kjer se križajo ceste in ulice** ali kjer je kak prelaz čez cesto.

Končno se opozarja, da bode sleherni, kdor bo hitro vozil ali okolo hišnih vogalov neprevidno krenil iz ene ulice v drugo, z vso ostrostjo kazno van po postavnih dolotilih.

Mestni magistrat v Ljubljani,
v 4. dan decembra 1883.

Župan: Grasselli.

1000 litrov

izvrstnega žganja, pravega tropinca

prodaja po nizkej ceni (776—4)

Fran Bratina, posestnik iz Ustja pri Ajdovščini.

Kakovost in cena žganja se pošilja na zahtevanje franko.

Mlin in žaga

št. 99 v Kočevji na Kranjskem hiša v jedno nadstropje, mlin s 7 kameni in žago, v tako dobrem stanju — se proda s prav ugodnimi pogoji, ali pa se tudi daje v najem za več let. — Natančneje pri lastniku v Kočevji št. 99. (787—2)

A. Debevec, zaloga premoga
Marije Terezije cesta št. 14.

Priznano (770—8)

najboljši premog

za zdatno znižano ceno.

Za vsako konkurenčno ceno.

Št. 16.278. Razglas (769—3)

mladeničem, vojaščini podvrženim.

Zaradi prihodnjega vojaškega nabora v letu 1884, h kateremu bodo klicani v letih 1864., 1863., 1862. in 1861. rojeni

V prodajalnici z mešanim blagom potrebuje se

deček (učenec),

zmožen slovenskega in nemškega jezika, kateri je tudi obiskoval jeden ali dva razreda realke in je zdrav. Učenje traje 3½ do 4 leta; hrano dobi in stanovanje, obleko pa od svojih staršev. — Kje? pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“. (794—1)

Na plučah bolnim,

jetičnim itd. priporoča se **sredstvo**, katero je **meni in 1000 drugim že pomagalo**.

Na vprašanja odgovarja radovoljno (780—2)

Teodor Rössner v Lipskem.

Skupina krasnih ozaljškov za božična drevesca

z gibljivim angeljem, svečniki in svečavo.

Izvrstna skupina samih novih stvari:

Št. 300 301 302 305
gld. 3·60 5·50 10·50 15·50

Manjše skupine.

Razne stvari za na božičeno dreve gld. 1·50, 2—, 2·50.

Specijalitete za dreve:

Blesteče ledene oblice in ledene sveče, 10 kosov za 80 kr., 1 gld.

Naravni češarki po 5 kr.,

taisti kot novi svečniki po

20 kr.; las walküre, 100

metrov dolg, 10 kr. **Sneg za na dreve** 10 kr.; majhne barvane svetilnice s

svetkami od 5 do 8 kr.; taiste, fine, iz Marijinega stekla 8 do 30 kr. **Bonboniere** 5, 8 do 30 kr. Dvanajstorica sveče 5, 10 do 40 kr.

Guirlande iz ledu, 2 metra dolge, 30 kr., majhne 10 kr.

Električne svečice, 10 za 30 kr.; diamantni blesk, (rosa za potresati, 1½ kr.; kodri 10 kr., ledene sveče 5 do 10 kr.; ledeno sadje 10 kr.

Božični angelci po 15 do 30 kr.; fini z gibljivimi peruti, s pozavno in laskmi 50 kr., 75 kr., 1 gld., največi 2 gld. 50 kr. **Mali božični mož** 10, 20 kr.; **nestriljivi zlati poveški** 3, 4, 5 kr.

NOVO! Nestriljive brilj. ledene oblice po 20 kr.

Brilj. guirlande 25, 40 kr.; večne lučice 8 kr.

Elektr. luč (magnezij); brilj. zvezde, severni sij 5, 10 do 30 kr.

Ilustroyan božični katalog o vseh novostih za božično dreve, smešnih stvarih, igračah, galerijskem blagu, stvareh za tombolo, kotičljonski redi in tourer, — gratis, franko.

En gros rabat. Pošila samo za gotovino ali pa po poštnem povzetji. (789—2)

Samo pri

Witte, Wien, verlängerte Kärtnerstrasse, Ecke der Giselastrasse.

Filijate: v Zagrebu, v Ljubljani, v Požunu.

Zobobolje

vsake vrste

se sigurno in naglo ozdravi s pravo dr. Poppovo anatherin-ustno vedo, kar nam zopet dokazujejo naslednje vrstice:

Gospodu dr. J. G. Popp-u, c. kr. dvornemu zobozdravniku na Dunaji, notranje mesto, Bognergasse 2.

Moram Vam vendar poročati, kako da je Vaša slavnoznana anatherin-ustna voda presegla vsa moja pričakovanja.

Uporaba anatherin-ustne vode zadostuje, da se uteši tudi najnajšje zobobolje tako, da se ne povrne več. Trpečemu človeštvu na dobro priporočam anatherin-ustno vodo, pri vseh bolečinah na zobe in v ustih kot doslej najboljše. Pooblaščam Vas, da te vrstice uporabite, kakor Vas je volja, ter se znamenovam s posebnim spoštovanjem

V Trstu v dan 18. marca 1882.
(777—5) **Dr. Romualdo Bellich, l. r.**

Dobiva se v Ljubljani pri lekarjih J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofje Loka: C. Fabiani, lekar; v Kočevji: J. Braune, lekar; na Krškem: F. Böhmches, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar; v Kranji: K. Savnik, lekar; v Litiji: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: D. Rizoli in J. Bergmann, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Crnomlju: J. Blazek, lekar; v Vipavi: V. Kordas, lekar; v Pontafel: P. Osaria, lekar.

Prevažanje ljudij in blaga v

AMERIKO

najbolje in najceneje pri (238—19)

ARNOLD-u REIF-u, Wien, I., Kolowratring, Pastalozigasse 1.

5000 1 (788—2) ostankov sukna

(po 3—4 metre), v vseh barvah, za polno možko obleko, pošilja po poštnem povzetji — ostane po 5 gld.

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.

Gospodu
G. PICCOLI-ju,
lekaru
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Veliko let ozdravljam razne bolezni jedino le z Vašo „**Francova esenco**“ in to z najboljšim uspehom. Prosim Vas še za 12 steklenic.

Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša „**Francova esenco**“ oprostila me je izvrstno popolnem hude, nad dve leti trajajoče bolezni. I rekom Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvatskem blizu Karlevca.

Ivan Pušić.

Podpisani potrjujem, da je „**Francova esenco**“ gosp. Gabrijela Piccoli-ja uočje župljane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim uspehom poslužujejo.

Fianona v Istri, meseca oktobra 1882.

Anton Vlassich, župnik-kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic Vaše „**Francova esenco**“, ki je za bolezni v želodcu boljša od vsakega drugačega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augesthaler, montér v tovarni za stroje g. Körösi (291—6) v Gradici.

„**Francova esenco**“ je pomagala že tisočerim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalce dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božast, trebušno in prehajalno mrzlico, zabasanje, hemerojide, zlatencu itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem ča n ne ozdravijo.

Steklenica velja 10 kr.

V nesrečni katastrofi v Casamicciola

dné 28. julija 1882 leta je bil švicarski fabrikant ur Jean Denis na otoku

Ischia zasut

in se je ondu v 41. letu svoje dobe zadušil. Kljubu vsemu poizvedovanju postavljenega kuratorja Giacoma Bulatti v Neapolji se neso našli niti sorodniki, niti pravni dediči, da bi prevzeli njegovo veliko premoženje, obstoječe iz: **dveh toyareu, zalog blaga, vrednostnih papirjev in gotovine.**

Pošiljatev 12 zabelej, imajočih v sebi **2460 pristojnih švicarskih ur**, ki so bili transito Dunaj namenjeni v iztok, pridržal je speditér Fr. Rauwax fils v 7. dan avgusta lanskoga leta, ter v 16. dan oktobra izročil podpisane trgovini z urami naročivši, da naj se ure, ker stroški shrambe vedno naračajo, zastonj oddajajo, samo da se **pokrije carina in vozezna** ter se kuratorju omogoči izvesti zapuščinski račun, ter da blago dalje ne leži.

Ure imajo prvotne vrednosti po 70, 62 in 54 frankov, vendar pa se na izredno izgubo ne more jemati oziroma, posebno ko veliko premoženje itak nema dediča in vse pripade državi.

Ure se oddaja po spodaj naznačenih cenah, znašajočih carin, voznino in pristojbino za shrambo.

1440 verižic in double-zlata, katere so tudi bile v zabelej, priložen je vsaki ura, dokler jih je kaj, zastonj.

Blaga je: 12 zabelej J. D. 4683/94, imajočih v sebi:

1260 ur na sidro, švicarsko kolesišče, iz niklja in srebra, s po noči blestečim kazališčem.

1200 srebrnih Washington-remontoir-ur z jednakim kazališčem.

Za voznino, carino in shrambino pristojbino naj se pošilja za prvič zaznamenovane ure po gl. **6.95**, za druge po gl. **8.52** ali z nakaznico, ali pa po poštnem povzetji; vsakej pošiljativi se priloži po jedna označenih verižic, dokler jih je kaj. (781—3)

Zapuščinsko pooblaščeni:

Uhrencommissionshaus L. SPIERING,
Wien, II., Eliashof, neben Schöllerhof.

Najboljše

strune za citre, kitare in gosli

iz renomirane tovarne (753—2)

Bratov Kirchner-jevih na Dunaji

dobé se v Ljubljani jedino pri

Vaso Petričić-u.

v nobeni

bolniški in otroški sobi

naj bi ne manjkal

Bittner-jev „Coniferen-Sprit“,

kateri je destilovan iz mladih smrekovih igl in ima v sebi uspešno tvarino čisto koncentrovano. Razprtjen podeli vzdahu v sobi pr jeten, oživljajoč, izvrsten duh po gozdu in ga navdaja z eterično-oljnimi in balzamično-smolnatimi tvarinami, katere pridejo na ta način neposredno v dihalne organe in razvijajo ondu svoj priznano krepilen učinek. Ta „Coniferen-Sprit“ posebno rabi: kašlju, pokaljjevanju, bronhialnem kataru, bolečinam v prsih, slabim prsim, naduhi, emfizemu, bljuvanju krvi, tuberkulozi, kronični hriposti, katarom grla in živem bolestim.

Podoba steklenice Bittner-jevega „Coniferen-Sprita“ s razprtjalnim aparatom.

Močno ozoučajoča lastnost Bittner-jevega „Coniferen-Sprita“ ga dela rabljivega za vse bolniške sobe, ker se vzduh vedno čist in zdrav vzdžuje, posebno pa pri vročici, davici, malarji, polnih bolezni, kakor: kožah, škrlatici in pri vseh epidemičnih bolezni. Ako se utira, ali pa poklada, daje „Coniferen-Sprit“ zvrstno oživljajoč, bljadeče sredstvo pri trganji, protunu, slaboti, bolezni na živcih in zobeh.

Bittner-jev „Coniferen-Sprit“ se dobiva jedino le pri

Jul. Bittner-ji, lekarnarji v Ljubljani, Spodnje Avstrijsko, in pa

v Ljubljani v lekarni **Jul. pl. Trnkoczy-ja.**

Cena steklenici 80 kr.; 6 steklenic 4 gld.; razprtjalni stroj 1 gld. 80 kr. (792—1)

Jedino pristen z varstveno znamko! Patentiran razprtjalni stroj ima ulito firmo: „Bittner, Reichenau, N.-Oe.“

Čudež industrije.

Samo 4 gld. 50 kr.

s ces. kralj. patentom previdena

ura na nihale,

ki bi je in kaže datum, v prefino polirinem okviru iz orehovega lesa z nihalom in bronastimi utežami.

Razen teh prednostij ima ta ura neprecenljivo lastnost, da se v temnej noči

c. kr. patentirano kazališče sveti

v jasno čudoitem, vijoličastem, čarobno krasnem svitu ter se za izdatno svetlobo

jamči 10 let.

Ta s svojimi prednostmi že itak prikuplja ura postaja pa še posebno nepogrešljiva in za vsakega prepotrebna s tem, da kaže tudi dneve, in sicer so nad številkami za ure v rudečej barvi **visene dnevne marke** od 1 do 31 in ravno tako rudeč kazalec kaže posebe vsaki dan svoj datum, ne da bi ga bilo treba pomikati, nego tudi ta kazalec goni kolesišče, ki je v uri.

Na stotine in stotine ljudij, ki so to uru videli in kupili, bili so kar očarani zaradi nje nečuvence in

neverjetne cene.

Pozor!

Čisto nov ženski plašč iz najfinjejšega Brnskega sukna z mušom vred, 1 par Halifaxsral, 1 eleganten service za piwo, 1 mali šivalni stroj, 1 velika podnožna preprog
se proda za polovico cene.

Natančneje od 10. do 12. ure pri gospoj Eržen,
Peterski nastp št. 51, v Grasmuckovej hiši. (796)

C. k. privilegij za zboljšanje
šivalnih strojev.

Ivan Jax,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.

Zaloga vsakovrstnih
šivalnih strojev
za družine in rokodelce, rabiljivih za
vsakatero šivanje. (876—25)

Sestletna garancija!
Podnik brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno
marchno pivo
v zabojsih po 25 in 50
steklenic
se dobiva iz (83—45)

ALOJZIJ MAYER-jeve
zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Naznanilo.

Vsled višje cene pri premogovih jamah primorani smo od denašnjega dne naprej pri prodaji premoga sledče cene ustanoviti, in sicer pri naročilih:

50 ko. = 1 colni cent	à 50 kr. za 50 ko.	1 premoga in à 52 kr. za 50 ko.	1 presjanega
500 " = 10 colnih centov à 48 "	50 " à 50 "	50 " à 50 "	blaga.
1000 — 1250 ko. = 20 — 25 colnih centov à 47 "	kr. za 50 ko.	premoga.	
2000 — 2500 " = 40 — 50 " à 46 "	50 "		
5000 " = 1/4 " vagona" à 44 "	50 "		
10000 " = 1 wagon à 43 "	50 "		

v Ljubljani, v 5. dan novembra 1883.

(724—8)

Ljubljanski prodajalci premoga.

Kraudska deželna razstava v Ljubljani 1883!
Velika srebrna državna svetinja, kot največje
priznanje

za
najboljše, nedosežene, svetovno-znane fabrikate,
kakor

Rezalnice za šopo in krmo, mline na
debelo moko, snažilne mline, rezilne stroje za repo,
trijere ali stroje za obravnavo žita,

v vseh velikostih, najtrpežnejše konstrukije in najizvrstnejšega izdelka!

Jamstvo, čas za poskušnjo, niske cene, olajšave plačevanja!

Doslej se je razprodalo nad 100.000 strojev po vseh deželah sveta!

Ilustrovani katalogi na zahteve gratis in franko. — Zvedeni agenti in prekupeji
se vzprejemajo z ugodnimi pogoji. (793—1)

HENRIK LANZ na DUNAJU, III., Hintere Zollamtstrasse 13. a.
Landwirtschaftliche Maschinenfabrik.

Darija za Božič in Novo Leto!

Velika izbér
zlatih, srebrnih in
nikljevih žepnih ur,
stenskih ur z nihali
v vseh velikostih.

Velika izbér
francoskih in ameri-
kanskih budilnih ur
z dnevnim kazalom
in brez njega.

Švicarske sviralke,
igrajoče 1 do 10 točk, z glasovi harfe, male flavte in citer, tudi
z bobničkom in zvončki.

Vse to v bogatej izberi in najcenejše pri (784—3)

JOSIPU GEBI, urarji v Slonovih ulicah 11.

V „Narodnem domu“ v Ptiji
(prejšnji „Hôtel Stadt Wien“)
daje se v najem s 1. majem 1884. leta
restavracija s kavarno
in drugimi prostori. (763—3)

Vse drugo poizve se pri gospodu **dru. Al. Gregoriču**, čitalničnem predsedniku in odvetniku v Ptjni.

J. ANDĚL-a
novoiznajdeni
prekomorski prah

umori
stenice, bolhe, ščurke, mole, muhe, mravljince, prešičke, ptione črvile, sploh vse žuželke skoraj nenanavno htro in gotovo tako, da od žuželkine zalege ne ostane nobenega sledu.

Pravi prašek se dobiva v prodajalnici pri

J. ANDĚL-u,
„pri črném psu“
13, Húsová (Dominikanská) ulice 13,
v PRAGI.

V Ljubljani pri Albinu Sličarji, trgovcu.
Zaloge na deželi imajo tam, kjer so naznanjene po
pla atih. (309—11)

Klavir,

dobro ohranjen, gotova cena 180 gold. — **Kolodvorske**
ulice št. 24, III. nadstr., leve stopnice. (795—1)

Skladbe,
zložil F. S. Vilhar.

Prva knjiga teh skladeb, koje so že do sedaj v slovenskem svetu nemalo senzacijo vzbudile, dotiskana je. Po zadržaji zanima je za vsacega, koji se z glaso ali petjem bavi; ona obsega: I. samospeve, II. m žke zbere, III. mešane zbere in IV. skladbe za glasovir.

Knjiga je vrlo ukusno opravljenja ter ima na velikem formatu 92 strani. Prodava jo v Ljubljani knjigarna J. Giontini-jeva po 2 gld. 40 kr.; dobi se pa tudi pri skladatelji samem v Karlovcu (Hrvatska) po 2 gld. 20 kr. (744—9)

Tako delujejoče.

Uspeh zajamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri
katerem ostane moj sigurno delujoči

ROBORANTUM

(brdo ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri
plešah, izpalih in osivelih laseh.

Uspeh po večkratnem močnem utrenj.

zjamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld.

50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. **Edwardu Mahr-u**, v
Trstu lekar Pavel Rocca; v Gorici lekar C. Cristoffletti; v Reki
lekar C. Šilhary; v Celji A. Krisper; v Mariboru J. Martinz.

Ni sleparja!

(696—7)

Rezilne stroje za škopo in klajo,

rezajoče v vsaki poljubni dolnosti, v 24 raznih velikostih, izdelujejo kot posebnost izvrstne kakovosti in rabnosti ter razpošiljajo točno z Dunaja

PH. MAYFARTH & Co., izdelovalci strojev,

WIEN, II., Praterstresse 78.

Iščejo se izvedeni, zanesljivi agenti. — Prekupec se dovoljuje visok rabat.
— Ilustrovani ceniki gratis in franko. (771—3)

Na pripravneje za gospe in gospice!

Moderoi,

priznano dobro priležni in najboljši kup.

Volnati pleteni robe, kikle iz klobučne, dokolenki (kamašnje),
nogovice in rokovice za gospe in gospode, spodnje jopice itd. —
Ozaljski za krila, baržun (žamet), plš, atlas v vseh barvah; čipke,
trakovi, gume itd.

Trakovi z napisu za vence

se takoj prisrbé. Naročila se točno zvršujejo.

Ana Šinkovic

na Mestnem trgu v Ljubljani.

Boljši od vseh podobnih izdelkov, nemajo te pastilje nič skoddiljivega v sebi; najuspešneje
se rabijo zoper bolezni v organih spodnjega dela telesa, prehajalno mrzlico, bolezni na koži, v mož-
janih in zenske bolezni; čistijo kri in lehko odpravljajo blato. Ni ga zdravila, ki bi bilo boljše in
pri tem popolnem neškodljivo zoper

telesno zapretje,

gotovi vir vseh boleznj. Ker so posladkorjene, uživajo jih radi tudi otroci. Te pile so odlikovane z jako
častnim pismom **dvornega svetnika Pitha**.

Jedna skatljica s 15 pilami velja 15 kr. — Zavitek, osem skatljic skupaj, 120 pil, velja
samo 1 gld. a.v. (708—5)

Svarjenje! Vsaka skatljica, ki nema firmo: **Apotheke zum heiligen Leopold** in na zadnjej strani **naše varstvene znamke, je ponarejena**, ter svarimo, naj se ne
kujuje.

**Paziti se mora dobro, da kdo ne dobi stabege, neupliv-
nega ali celo skoddiljivega izdelka.** Vsakdo naj izrečno zahteva
Neusteinovih Elizabetinih pil, te imajo na zavitku ter navodilu
za rabo poleg staječi podpis.

Glavna zaloga na Dunaju: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des
Ph. Neustein, Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

Za 1 gld. 15 kr. pošljemo franko jeden zavitek.